

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudkyň Mgr. Ivety Postulkové a JUDr. Petry Kamínkové ve věci

žalobkyně: **D. H.**, státní příslušnost Ukrajina,
bytem X,
zastoupena Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s.,
sídlem Poděbradská 5, 190 00 Praha 9,

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**,
sídlem Nad Štolou 3, 170 00 Praha 7,

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve vrácení žádosti žalobkyně o poskytnutí dočasné ochrany ze dne 15. 10. 2024, č. j. OAM-0405170/DO-2024, jako nepřijatelné,

takto:

- I. Zásah spočívající v tom, že žalovaný vrátil žalobkyni její žádost o poskytnutí dočasné ochrany ze dne 15. 10. 2024, č. j. OAM-0405170/DO-2024, jako nepřijatelnou, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobkyně a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti o udělení dočasné ochrany ze dne 15. 10. 2024, č. j. OAM-0405170/DO-2024.
- III. Žalobkyni se náhrada nákladů řízení nepřiznává.
- IV. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou podanou u Městského soudu v Praze (dále též „*soud*“ či „*městský soud*“) domáhala ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, který spatřovala v tom, že jí žalovaný vrátil žádost o poskytnutí dočasné ochrany podanou dne 15. 10. 2024, evidovanou pod č. j. OAM-0405170/DO-2024 (dále jen „*žádost*“), jako nepřijatelnou ve smyslu ust. § 5 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace (dále jen „*zákon č. 65/2022*“). Jako důvod nepřijatelnosti žádosti žalovaný označil, že žadatelka získala dočasnou nebo mezinárodní ochranu v jiném členském státě Evropské unie (dále jen „*EU*“). Žalobkyně žalobním petitem zároveň navrhla, aby soud žalovanému přikázal obnovit stav před vrácením žádosti.

II. Procesní postup v soudním řízení

2. V rámci žaloby žalobkyně navrhla také vydání předběžného opatření spočívajícího v tom, aby soud přikázal žalovanému a odboru cizinecké policie Policie ČR, aby strpěli pobyt žalobkyně na území České republiky po dobu řízení vedeného před Městským soudem v Praze v záhlaví označené věci. Tento návrh na vydání předběžného opatření soud usnesením ze dne 19. 11. 2024, č. j. 3 A 81/2024- 28, zamítl.
3. Řízení o předmětné žalobě soud přerušil usnesením ze dne 2. 12. 2024, č. j. 3 A 81/2024-30, s ohledem na to, že Nejvyšší správní soud předložil Soudnímu dvoru EU předběžné otázky, jejichž zodpovězení mohlo mít vliv na rozhodování o právě projednávané věci (viz usnesení NSS ze dne 30. 11. 2023, č. j. 8 Azs 93/2023-37).
4. Usnesením ze dne 7. 4. 2025, 3 A 81/2024-35, městský soud vyslovil, že se v řízení pokračuje, neboť překážka, pro kterou bylo řízení přerušeno, odpadla. Soudní dvůr EU totiž rozhodl o předběžných otázkách rozsudkem ze dne 27. 2. 2025, Krasiliva, C-753/23 (dále též „*rozsudek C-753/23*“), a v návaznosti na to též Nejvyšší správní soud rozhodl ve věci vedené pod sp. zn. 8 Azs 93/2023.

III. Žaloba

5. Žalobkyně sděluje, že je občankou Ukrajiny a v době před vypuknutím válečného konfliktu (24. 2. 2022) pobývala ve své domovské zemi. Z Ukrajiny uprchla spolu se svou babičkou do Portugalska, kde byly obě registrovány k dočasné ochraně. Dne 21. 3. 2022 bylo žalobkyni vydáno osvědčení o povolení k pobytu v režimu dočasné ochrany s číslem 22/C21017449. Protože se však její babička musela vrátit zpět na Ukrajinu, žalobkyně odcestovala spolu s ní do země původu dne 6. 7. 2022. V té době bylo žalobkyni X let. Informaci o svém návratu a žádost o zrušení tamní dočasné ochrany zaslali příbuzní žalobkyně dne 6. 12. 2022 i portugalskému správnímu orgánu. Žalobkyně a její nejbližší měli za to, že vycestováním a oznámením o odjezdu dočasná ochrana v Portugalsku zanikla.
6. Do České republiky žalobkyně přijela na počátku srpna roku 2024, a to společně se svou tetou. Žalobkyně se dostavila na Krajské asistenční centrum pomoci Ukrajině (dále jen „*KACPU*“) v Jihlavě, kde chtěla spolu se svou tetou podat žádost o dočasnou ochranu v ČR.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

Pracovníci centra žalobkyni sdělili, že si má požádat o dlouhodobé vízum za účelem strpění. Žalobkyně tak učinila a dne 7. 8. 2024 podle doporučení podala žádost o toto vízum. Žalovaný však dne 26. 9. 2024 vydal rozhodnutí, podle kterého se žalobkyni vízum neuděluje, neboť nesplňuje některou z podmínek pro udělení víza. Žalobkyni bylo toto rozhodnutí doručeno dne 2. 10. 2024. Žalobkyně se proto dne 15. 10. 2024 znovu pokusila získat registraci k dočasné ochraně v ČR. Protože změnila pobyt, dostavila se na místně příslušné KACPU v Praze, její žádost však byla na místě označena jako nepřijatelná z důvodu, že získala dočasnou nebo mezinárodní ochranu v jiném členském státě EU.

7. V době podání žaloby je žalobkyně stále nezletilá, spadá tedy do kategorie zranitelných osob. Musela opustit svoji vlast a vzdálit se od svých rodičů. Teta, které byla udělena dočasná ochrana v České republice, jí zde může poskytnout potřebnou pomoc a zázemí. Na přesun do Portugalska žalobkyně nemá peníze ani kontakty, byla by tam sama.
8. Dále se žalobkyně podrobně věnuje otázce soudního přezkumu. Má za to, že vrácení žádosti je faktickým úkonem, ve kterém lze pojmově spatřovat nezákonný zásah ve smyslu § 82 s. ř. s., a vyluka ze soudního přezkumu podle § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022 se neuplatní, neboť je v rozporu s právem EU, jak vyplývá z judikatury Soudního dvora EU i českých soudů.
9. K otázce nezákonnosti zásahu žalobkyně uvádí, že je oprávněnou osobou ve smyslu čl. 2 odst. 1 písm. a) Prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (dále jen „rozhodnutí Rady 2022/382“). Již na základě toho požívá dočasné ochrany, což vyplývá z Operačních pokynů k provádění rozhodnutí Rady 2022/382 (žalobkyně cituje ze strany 3) a rovněž z čl. 8 odst. 1 směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“).
10. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022, podle něhož je žádost o dočasnou ochranu nepřijatelná, pokud byla podána cizincem, kterému byla udělena dočasná nebo mezinárodní ochrana v jiném členském státě EU, je podle žalobkyně v rozporu se směrnicí o dočasné ochraně a s rozhodnutím Rady 2022/382. Prokázání státní příslušnosti, pobytu na Ukrajině před 24. 2. 2022, případně rodinných vazeb je dostatečné k okamžité registraci osoby k dočasné ochraně. Směrnice o dočasné ochraně nezná jako důvod pro vyloučení přístupu cizince k dočasné ochraně získání dočasné ochrany v jiném členském státě. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 tedy podle žalobkyně nepřipustně rozšiřuje hmotněprávní úpravu osob vyloučených z dočasné ochrany podle čl. 28 směrnice o dočasné ochraně.
11. Žalobkyně dále argumentuje tím, že právo cizince pobývat v zemi dle svého výběru je zakotveno v čl. 16 preambule rozhodnutí Rady 2022/382. Poukazuje rovněž na čl. 15 preambule rozhodnutí Rady 2022/382, v němž se členské státy dohodly, že nebudou uplatňovat článek 11 směrnice o dočasné ochraně, což dle žalobkyně znamená, že neexistuje žádné omezení sekundárního pohybu v rámci EU. Tento výklad potvrzuje i dokument Komise *Frequently asked questions received on the interpretation of the Temporary Protection Directive and Council Implementing Decision 2022/382* (Často kladené otázky k výkladu směrnice o dočasné ochraně a rozhodnutí Rady 2022/382), dále český Veřejný ochránce práv ve svém šetření ve věci nepřijatelnosti dočasné ochrany, č. j. KVO-P-6571/2024, ze dne 19. 2. 2024, a takéž praxe některých členských států EU, které umožňují získání dočasné ochrany

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

i poté, kdy cizinec již disponoval dočasnou ochranou v jiném členském státě. Žalobkyně na podporu své argumentace odkazuje i na recentní judikaturu českých správních soudů.

12. Žalobkyně uzavírá, že vrácení její žádosti o dočasnou ochranu z důvodu nepřijatelnosti bylo nezákonné. Má právo na udělení dočasné ochrany v České republice, ačkoliv jí již byla udělena v Portugalsku, neboť rozhodující je pouze to, že splňuje podmínky pro udělení dočasné ochrany stanovené v rozhodnutí Rady 2022/382.

IV. Vyjádření žalovaného

13. Žalovaný je toho názoru, že vyhodnocení žádosti žalobkyně jako nepřijatelné bylo v souladu se zákonem, a proto navrhuje zamítnutí žaloby.
14. Úvodem svého vyjádření žalovaný činí nesporným, že žaloba na ochranu proti nezákonnému zásahu směřující proti postupu při vyřizování žádosti o dočasnou ochranu je přípustná, jakkoli se s právní argumentací žalobkyně neztotožňuje bezvýhradně.
15. K důvodu nepřijatelnosti žádosti žalovaný uvádí, že žalobkyně figuruje v platformě pro výměnu informací o držitelích dočasné ochrany mezi členskými státy Temporary Protection Platform (dále jen „TPD“) jako držitelka dočasné ochrany v Portugalsku. Není již tedy osobou, která by prchala před nebezpečím vyvolaným ruskou agresí v zemi svého původu, zároveň je u ní zřetelně naplněn důvod nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu uvedený v § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022.
16. Žalovaný poukazuje na právní zásadu podle níž právní jednání, kterým jednájící své právo zneužívá, by nemělo požívat právní ochrany. Žalobkyně sice využívá svého práva na dočasnou ochranu, nicméně činí tak nikoliv z toho důvodu, aby v ČR hledala tuto ochranu, ale proto, aby mohla pobývat v ČR společně se svou tetou. Tento její postup žalovaný označuje za účelový a zneužívající institut dočasné ochrany, který slouží k ochraně osob prchajících před válečným konfliktem, a nikoliv k pobytu v členském státu EU z důvodu existence společenského zázemí.
17. Zároveň žalovaný uvádí, že žalobkyně v žádosti neuvedla, že by na území ČR byl přítomen některý z jejích rodinných příslušníků, který by byl již držitelem dočasné ochrany, a proto žalovaný nemohl uvažovat o udělení dočasné ochrany z důvodu sloučení rodiny podle § 51 zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců (dále též „zákon o dočasné ochraně“), a ani o udělení dočasné ochrany z důvodů zřetele zvláště hodných podle § 52 téhož zákona. Neměl tedy jinou možnost, než žádost žalobkyně o dočasnou ochranu vyhodnotit jako nepřijatelnou.
18. Dále se žalovaný vyjádřil k tvrzenému rozporu § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 s právem EU. Připouští, že stávající judikatura krajských soudů skutečně převážně pokládá ust. § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 65/2022 za rozporná se směrnicí o dočasné ochraně. Žalovaný je však správním orgánem a má povinnost postupovat v souladu s ustanoveními platných a účinných zákonů. Směrnice EU nejsou přímo aplikovatelné. Směrnice o dočasné ochraně byla do českého právního řádu plně transponována, konkrétně její čl. 28, o jehož přímý účinek se soudy ve své judikatuře opírají, byl transponován ustanovením § 9 zákona o dočasné ochraně, a to téměř doslovně. Žalovaný má za to, že v daném případě nejsou dány podmínky pro neaplikování zákonného ustanovení, o němž se soudy domnívají, že je v rozporu s unijním právem, neboť není naplněna doktrína *l'acte clair* (správná aplikace unijního práva je tak zjevná, že nenechává prostor pro jakékoliv pochybnosti) ani *l'acte éclairé* (příslušné ustanovení unijního práva bylo již vyloženo Soudním dvorem EU) a

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

současně na otázce, zda ustanovení § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 65/2022 odporují směrnici o dočasné ochraně, závisí konečné rozhodnutí soudu ve věci.

19. Žalovaný poukazuje na rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 20. 12. 2023, č. j. 63 A 38/2023-49, z něhož vyplývá opačný závěr, než jaký přijala většina krajských soudů. Cituje rovněž z rozsudku NSS ze dne 12. 10. 2022, č. j. 2 Azs 178/2022-46, a upozorňuje na to, že Nejvyšší správní soud neshledal, že by institut nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu z důvodu podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 byl rozporný s jakýmkoliv ustanovením směrnice o dočasné ochraně. Právě Nejvyšší správní soud také vznesl předběžnou otázku k Soudnímu dvoru EU stran souladu ust. § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 65/2022 s právem EU. Existují tedy důvodné pochybnosti o rozporu předmětného ustanovení s unijním právem, resp. správná aplikace unijního práva není nikterak zjevná.
20. Žalovaný se se závěrem většiny krajských soudů o nesouladu ust. § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 65/2022 s právem EU neztotožňuje. Směrnice o dočasné ochraně nepředpokládá, že by osoba, které byl přiznán status osoby požívající dočasné ochrany v jednom členském státě, mohla tentýž status získat i v jiném členském státě. Jestliže je totiž cizinec držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě, nemůže na něj být pohlíženo jako na osobu vysídlenou, ale jako na osobu usazenou v jiném členském státě, ze kterého přichází. Toto je nejspíše též jádrem ustanovení čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, který upravuje povinnost členského státu, jenž držiteli dočasné ochrany toto postavení přiznal, převzít jej zpět na své území, pokud se na území jiného členského státu nachází neoprávněně. To, že se členské státy při přijetí rozhodnutí Rady 2022/382 dohodly, že nebudou článek 11 směrnice o dočasné ochraně aplikovat, pouze znamená, že členský stát nebude držitele dočasné ochrany v jiném členském státě, který neoprávněně pobývá na jeho území, aktivně přemísťovat či předávat do členského státu, který mu povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany vydal, a nic dalšího z tohoto ustanovení nelze dovozovat. Žalovaný je tedy přesvědčen, že postavení osoby požívající dočasné ochrany může cizinec mít pouze v jednom členském státě EU a tamtéž požívat práva pobytu a dalších výhod zakotvených ve směrnici o dočasné ochraně.
21. Žalovaný poukazuje na to, že směrnice o dočasné ochraně vůbec neřeší otázku, jak má být naloženo s žádostí o dočasnou ochranu osob, které nespádají do okruhu osob, jimž má být podle rozhodnutí Rady 2022/382 poskytnuta dočasná ochrana. Procesní otázky tak byly ponechány na vnitrostátní úpravě, proto institut nepřijatelnosti žádosti o udělení dočasné ochrany osoby, která již dříve požádala o udělení dočasné ochrany v jiném členském státě nebo tam dočasnou ochranu získala, není v rozporu se směrnicí o dočasnou ochranu. Žalovaný je přesvědčen, že česká právní úprava není ani v rozporu se smyslem a účelem směrnice o dočasné ochraně, jímž je zakotvit mechanismus přerozdělování držitelů dočasné ochrany, nikoliv aprobovat druhotný pohyb držitelů dočasné ochrany. Dle žalovaného není cílem této směrnice, aby cizinci požívali nebo žádali o dočasnou ochranu ve více členských státech, a tím zbytečně, případně účelově vyčerpávali kapacity a zdroje členských států. Český zákonodárce vytvořil v § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 65/2022 nástroj, jak čelit jednání zneužívajícímu práva vyplývající ze směrnice o dočasné ochraně.
22. Dále žalovaný upozorňuje, že povinnost členského státu vydat držiteli dočasné ochrany v jiném členském státě povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany se omezuje pouze na případy uvedené v článku 15 a 26 směrnice o dočasné ochraně, kde se předpokládá předchozí dohoda členských států na přemístění držitele dočasné ochrany a jeho souhlas. Taková dohoda mezi orgány České republiky a Portugalska však neexistuje.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

23. Žalovaný se vyjádřil též k odkazu žalobkyně na Operační pokyny k provádění rozhodnutí rady 2022/382 [sdělení Evropské komise ze dne 21. března 2022 č. C(2022)1806 final] a dokument *Frequently Asked Questions*. Žalovaný zdůrazňuje informativní, nikoli právně závazný charakter těchto dokumentů a kontext doby jejich vzniku, kdy se členské státy ještě nesetkávaly se zvýšeným druhotným pohybem držitelů dočasné ochrany, jak je tomu v současné době.
24. Žalovaný shrnuje, že z citovaných unijních předpisů nelze dovodit, že by žalobkyni plynulo právo na přiznání další dočasné ochrany, pokud jí tato již byla jiným členským státem přiznána. Česká právní úprava, kterou byla směrnice o dočasné ochraně implementována do českého právního řádu, podle názoru žalovaného neodporuje unijní právní úpravě, a žalovaný jí proto byl při vyřizování žádosti žalobkyně vázán. Vrácení žádosti tak nebylo možno pokládat za nezákonný zásah.
25. Dne 26. 3. 2025 žalovaný své vyjádření doplnil a zejména reagoval na vydání rozsudku Soudního dvora EU ze dne 27. 2. 2025, sp. zn. C-753/23.
26. V tomto doplnění vyjádření žalovaný uvádí, že Soudní dvůr EU odpověděl na jednu z otázek položených Nejvyšším správním soudem tak, že článek 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně musí být vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, podle níž se osobě požívající dočasné ochrany uvedené v rozhodnutí Rady 2022/383 neudělí povolení k pobytu, pokud již tato osoba požádala o takové povolení v jiném členském státě, ale dosud ho nezískala. Tento závěr však nelze vztáhnout na případ žalobkyně, tedy na situaci, na niž dopadá ust. § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022, neboť žalobkyni byla dočasná ochrana v jiném členském státě již udělena.
27. Žalovaný dále cituje bod 30 rozsudku C-753/23: „*Orgány členského státu jsou však oprávněny v rámci zkoumání této žádosti ověřit, zda osoby žádající o povolení k pobytu uvedené v čl. 8 odst. 1 směrnice 2001/55 spadají do kategorií osob uvedených v článku 2 prováděcího rozhodnutí 2022/382 a požívají dočasné ochrany a zda již nezískaly povolení k pobytu v jiném členském státě.*“ Z citované části odůvodnění podle žalovaného vyplývá, že skutečnost, že již bylo cizinci vydáno jiným členským státem EU povolení k pobytu ve smyslu článku 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně, je při posuzování žádosti relevantní.
28. Žalovaný rovněž poukazuje na to, že Soudní dvůr EU v rozsudku C-753/23 odmítl, že by čl. 11 směrnice o dočasné ochraně měl jakoukoliv relevanci k jím posuzovanému případu. Z toho dle názoru žalovaného vyplývá, že skutečnost, že se členské státy zavázaly tento článek neaplikovat, by měla mít význam pro posuzování žádosti o vydání povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany podle čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně.
29. Žalovaný odkázal také na rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 14. 3. 2025, č. j. 63 A 2/2025-49, v němž soud dospěl k podobným závěrům jako žalovaný.

V. Soudní přezkum

30. Městský soud rozhodl bez nařízení jednání, neboť žalobkyně s takovým projednáním věci nevyjádřila nesouhlas (výzva jí byla doručena dne 29. 10. 2024) a žalovaný s ním výslovně souhlasil (§ 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „s. ř. s.“).
31. Podle § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), [k]aždý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

jen "zásah") správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

32. Úvodem městský soud připomíná metodologii zkoumání přípustnosti a důvodnosti zásahové žaloby, kterou vymezil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve věci EUROVIA (rozsudek ze dne 21. 11. 2017, č. j. 7 As 155/2015-160, č. 3687/2018 Sb. NSS). Na závěry učiněné v tomto rozsudku navázala další judikatura, i přes jeho zrušení nálezem Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. II. ÚS 635/18, N 94/89 SbNU 387 (viz např. rozsudky NSS ze dne 12. 7. 2018, č. j. 2 As 93/2016-138; ze dne 18. 12. 2019, č. j. 1 Afs 458/2018-42, č. 3965/2020 Sb. NSS; ze dne 30. 9. 2020, č. j. 9 As 107/2020-85; ze dne 20. 9. 2022, č. j. 5 As 172/2021-26 nebo ze dne 19. 1. 2024, č. j. 5 As 94/2023-26).
33. Po podání zásahové žaloby je povinností soudu v první řadě zjistit, v čem konkrétně žalobce nezákonný zásah spatřuje a zda tvrzení žalobce odpovídají skutečnosti. V dalším kroku soud zkoumá přípustnost žaloby ve smyslu § 85 s. ř. s. Následně je úkolem soudu posoudit včasnost zásahové žaloby podle § 84 odst. 1 s. ř. s. V dalším kroku, ještě před věcným posouzením důvodnosti žaloby, soud zkoumá, zda nejsou dány jiné důvody odmítnutí podané zásahové žaloby, např. nedostatek procesní legitimace účastníků řízení.
34. V nyní projednávané věci není mezi účastníky řízení sporné, že žalovaný vrátil žalobkyni její žádost o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou a rovněž skutečnost, že žalobkyni byla dočasná ochrana poskytnuta v Portugalsku ode dne 21. 3. 2022. Není však jasné, zda toto pobytové oprávnění dosud trvá, neboť žalobkyně ve své žalobě uvedla: *„Informaci o svém návratu a žádosti o zrušení tamní dočasné ochrany zaslali příbuzní žalobkyně dne 6. 12. 2022 i portugalskému správnímu orgánu. Žalobkyně i její nejbližší měli za to, že faktickým vycestováním a oznámením odjezdu dočasná ochrana v Portugalsku zanikla.“*. Jádrem sporu mezi účastníky je otázka, zda žalovaný měl žádost žalobkyně o poskytnutí dočasné ochrany v ČR přijmout a věcně se jí zabývat, či byl oprávněn žádost žalobkyni vrátit jako nepřijatelnou podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022.
35. Žalobní tvrzení soud ověřil z listin, které účastníci řízení předložili ke svým podáním. Dle snímku obrazovky, který pořídil žalovaný, byla ke dni 15. 10. 2024 v platformě TPD vyznačena registrace žalobkyně „PT 21/03/2022 (PT_020700)“, přičemž jako typ registrace zde byla uvedena: „tp“ (*temporary protection* – dočasná ochrana). Oba účastníci předložili fotokopii cestovního pasu žalobkyně, z níž je zřejmé, že žalobkyně je státní příslušnicí Ukrajiny, a dále kopii formulářové žádosti o poskytnutí dočasné ochrany označené podacím razítkem s datem 15. 10. 2024. V závěru formuláře jsou pověřeným pracovníkem žalovaného zatrženy kolonky „JE ŽÁDOST NEPŘIJATELNÁ, NEBOŤ“ a „žadatel(ka) ZÍSKAL(A) dočasnou nebo mezinárodní ochranu v jiném ČSEU.“. Soud nepokládal za nutné provádět tyto listiny důkazem při ústním jednání, neboť se buď jedná o listiny, které předložili shodně oba účastníci, eventuálně z nich vyplývají skutečnosti, které nejsou mezi účastníky sporné, případně relevantní pro rozhodnutí ve věci.
36. Soud se dále zabýval posouzením otázky, zda jsou splněny zákonem stanovené podmínky pro to, aby mohl žalobu projednat věcně.
37. Žalobkyni byl vrácen vyplněný formulář žádosti o dočasnou ochranu, přičemž důvody vrácení žádosti pro nepřijatelnost žalobkyně zjistila ze záznamu ve vrácené žádosti. Povahou úkonu správního orgánu, kterým je fakticky vrácena žádost, přičemž jsou žadateli sděleny důvody jejího vrácení, se zabývala judikatura Nejvyššího správního soudu. V takovém

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

případě se vyřízení žádosti pro nedostatek formy považuje za jiný úkon, který může představovat nezákonný zásah ve smyslu § 82 s. ř. s. (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017 č. j. 7 Azs 227/2016-36). Zákon ostatně vydání správního rozhodnutí nepředpokládá. Soud proto dospěl k závěru, že postup žalovaného spočívající ve vrácení tiskopisu žádosti není pro nedostatek formy správním rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s., nýbrž je faktickým úkonem žalovaného, v němž lze pojmově spatřovat nezákonný zásah ve smyslu § 82 s. ř. s.

38. Dále se soud zabýval otázkou, zda je možné žalobu posoudit jako nepřijatelnou s ohledem na znění věty druhé § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022 ve spojení s obecným ustanovením § 6 s. ř. s., podle kterého z rozhodování soudů ve správním soudnictví jsou vyloučeny věci, o nichž tak stanoví tento nebo zvláštní zákon.
39. Podle § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022 *Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky nepřijatelnou žádost cizinci vrátí a sdělí mu důvod nepřijatelnosti; soudní přezkum je vyloučen.*
40. Otázku soudního přezkumu vrácení žádosti o dočasnou ochranu z důvodu nepřijatelnosti vyjasnil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, v jehož bodu 25 vyslovil, že: *„výlučka ze soudního přezkumu podle § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022 Sb. není slučitelná s právem EU, neboť osobám požívajícím dočasné ochrany toto právo nepřijatelně odepírá. Nelze ji proto aplikovat. Vrácení žádosti o dočasnou ochranu ministerstvem z důvodu její nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb. tudíž lze přezkoumat“.*
41. S ohledem na citovaný závěr Nejvyššího správního soudu (na jehož odůvodnění soud pro stručnost odkazuje) opírající se o rozsudek Soudního dvora EU C-753/23 městský soud konstatuje, že vrácení žádosti o udělení dočasné ochrany cizinci z důvodu nepřijatelnosti podléhá soudnímu přezkumu, žaloba tak není nepřijatelná.
42. Soud též ověřil, že žaloba byla podána včas, neboť k tvrzenému zásahu došlo dne 15. 10. 2024 a žalobkyně svou žalobu podala dne 24. 10. 2024, byla tedy zachována subjektivní i objektivní lhůta ve smyslu § 84 odst. 1 s. ř. s.
43. Žalobkyně je aktivně legitimována k podání žaloby, neboť to byla právě ona, kdo podal žádost o udělení dočasné ochrany a komu byla tato žádost z důvodu nepřijatelnosti vrácena. Tvrzený zásah tak nepochybně byl zaměřen přímo proti žalobkyni.
44. Pasivní legitimace žalovaného je rovněž dána. Podle § 83 s. ř. s. platí, že *žalovaným je správní orgán, který podle žalobního tvrzení provedl zásah*. K vrácení žádosti, proti němuž žalobkyně brojí, došlo ze strany oprávněné úřední osoby Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra.
45. Z výše uvedeného vyplývá, že předmětná žaloba je věcně projednatelná, soud se proto dále zabýval meritem věci, tedy tím, zda označený zásah žalovaného byl nezákonný. Dospěl přitom k závěru, že žaloba je důvodná.
46. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2017, č. j. 1 Afs 217/2017-34, a tam citovanou judikaturu) je pro poskytnutí ochrany podle ustanovení § 82 s. ř. s. nezbytné kumulativní splnění pěti podmínek: žalobce musí být přímo (tj. 1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením (tzn. „zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, který není rozhodnutím (4. podmínka) a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt jediná z těchto podmínek naplněna, nelze ochranu poskytnout.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

47. V předmětné věci soud považuje za zjevně splněné první, druhou a pátou podmínku, neboť vrácení žádosti o dočasnou ochranu pro nepřijatelnost představuje přímý zásah do práv žalobkyně, a to bez ohledu na to, že jí již byla dočasná ochrana udělena v jiném členském státě EU. Pokud se jedná o hodnocení předmětného úkonu, lze vyjít ze stávající judikatury, podle které bránění v podání žádosti či její nepřijetí mohou představovat nezákonný zásah (viz rozsudek NSS ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52); Čtvrtá podmínka výše uvedeného testu je tedy rovněž splněna. Zbývá tak posoudit třetí podmínku, zda žádost o dočasnou ochranu byla žalobkyni vrácena jako nepřijatelná v souladu s právními předpisy, či nezákonně.
48. Při posouzení věci vycházel soud z následující právní úpravy:
49. Podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 *žádost o udělení dočasné ochrany je nepřijatelná, jestliže je podána cizincem, kterému byla udělena dočasná nebo mezinárodní ochrana v jiném členském státě Evropské unie.*
50. Podle § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022 *Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky nepřijatelnou žádost cizinci vrátí a sdělí mu důvod nepřijatelnosti; soudní přezkum je vyloučen.*
51. Podle čl. 2 odst. 1 rozhodnutí Rady 2022/382 *toto rozhodnutí se vztahuje na následující kategorie osob vysídlených z Ukrajiny dne 24. února 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil, jež v uvedený den začala: a) ukrajinští státní příslušníci pobývající na Ukrajině před 24. únorem 2022; b) osoby bez státní příslušnosti a státní příslušníci třetích zemí jiných než Ukrajiny, kterým byla před 24. únorem 2022 poskytnuta mezinárodní ochrana nebo odpovídající vnitrostátní ochrana na Ukrajině, a c) rodinní příslušníci osob uvedených v písmenech a) a b).*
52. Podle čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně *[č]lenské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění povolení k pobytu osobám požívajícím dočasné ochrany, a to na celé období trvání ochrany. Za tímto účelem budou vydány potřebné dokumenty nebo jiné rovnocenné doklady.*
53. Podle čl. 28 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně *členské státy mohou vyloučit osobu z poskytnutí dočasné ochrany, pokud a) existují závažné důvody se domnívat, že i) tato osoba spáchala zločin proti míru, válečný zločin nebo zločin proti lidskosti, jak jsou definovány v mezinárodních dokumentech vypracovaných za účelem přijetí předpisů týkajících se těchto zločinů; ii) tato osoba spáchala vážný nepolitický zločin mimo území hostitelského členského státu předtím, než na území tohoto státu byla přijata jako osoba požívající dočasné ochrany. Závažnost očekávaného trestního postihu se posoudí na základě povahy trestného činu, z něhož je daná osoba podezřelá. Mimořádně kruté činy mohou být kvalifikovány jako vážné nepolitické zločiny, přestože byly údajně spáchány s politickým cílem. Toto se vztahuje jak na účastníky trestných činů, tak na jejich návodce; iii) tato osoba je vinna činy proti cílům a zásadám Spojených národů; b) existuje důvodné podezření, že by tato osoba mohla ohrozit bezpečnost hostitelského členského státu nebo že vzhledem ke skutečnosti, že byla na základě pravomocného rozsudku odsouzena za mimořádně závažný trestný čin, představuje nebezpečí pro společnost hostitelského členského státu.*
54. Podle čl. 28 odst. 2 směrnice o dočasné ochraně *důvody pro vyloučení podle odstavce 1 se posuzují pouze na základě osobního jednání dané osoby. Rozhodnutí a opatření o vyloučení se řídí zásadou přiměřenosti.*
55. Rozhodnutí, zda žádost o dočasnou ochranu byla žalobkyni vrácena jako nepřijatelná v souladu s právními předpisy, či nezákonně, je závislé na posouzení otázky, zda institut nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu z důvodu podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č.

65/2022, tedy že ji podal cizinec, kterému již byla udělena dočasná ochrana v jiném členském státě EU, je slučitelný s právem EU.

56. Touto otázkou se podrobně zabýval již zmiňovaný rozsudek NSS č. j. 1 Azs 174/2024-42 v případě jiné žalobkyně, která v souvislosti s invazí Ruské federace opustila Ukrajinu a vycestovala do Belgie, kde získala oprávnění k pobytu pro osoby požívající dočasně ochrany. Vzhledem ke svému věku a zdravotnímu stavu se následně rozhodla přemístit do České republiky za rodinou, která zde pobývala na základě oprávnění plynoucího z dočasné ochrany. Její žádost o poskytnutí dočasné ochrany však byla žalovaným vrácena jako nepřijatelná, neboť žadatelka již oprávnění k pobytu plynoucí z dočasné ochrany získala v jiném členském státě EU. Rozsudek NSS č. j. 1 Azs 174/2024-42 je pro nyní projednávanou věc zcela zásadní, a proto z něj soud níže podrobně cituje.
57. Pod bodem 34 tohoto rozsudku Nejvyšší správní soud vyslovil, že dočasná ochrana pro osoby vymezené rozhodnutím Rady 2022/382 je *„udělována přímo aktem unijního práva, nikoliv rozhodnutím členského státu. Role členských států je v tomto systému omezena na ověření, zda daný žadatel skutečně spadá pod některou ze skupin osob vymezenou v citovaném prováděcím rozhodnutí, a následné vydání odpovídajících dokladů umožňujících přístup k čerpání dílčích práv osobám požívajícím dočasně ochrany“*.
58. Pod bodem 47 Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že *„státní příslušníci Ukrajiny, jimž byla v Unii přiznána dočasná ochrana, mají právo na přemístění svého pobytu do jiného členského státu. Česká právní úprava nepřijatelnosti žádosti o poskytnutí dočasné ochrany podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. právu EU odporuje.“*
59. Dále v bodu 53 uvedl, že rozhodnutí Rady 2022/382 *„[d]ržitelům dočasné ochrany přiznává právo primární volby členského státu, v němž jim má být poskytnut komplex práv s touto ochranou spojených. S ohledem na níže uvedené argumenty je NSS přesvědčen, že tento režim nutně zahrnuje i volbu sekundární“*. Znamená to, že státní příslušníci Ukrajiny jsou oprávněni *„vybrat si členský stát, v němž požádají o (prvotní) pobytové oprávnění. Tento členský stát jim přitom v souladu s čl. 8 směrnice o dočasné ochraně musí pobytové oprávnění vydat.“ ... Pokud tedy mají státní příslušníci Ukrajiny (kteří jsou držiteli dočasné ochrany podle Rozhodnutí Rady č. 2022/382) právo zvolit si hostitelský členský stát a současně se vůči nim neuplatní článek 11 směrnice o dočasné ochraně, nelze podle NSS dospět k jinému závěru, než že mají v průběhu trvání dočasné ochrany rovněž právo přemístit svůj pobyt do jiné, jimi zvolené členské země. Za tím účelem jim musí být vydáno pobytové oprávnění. V opačném případě by vyloučení aplikace článku 11 směrnice o dočasné ochraně ztrácelo význam. Vlastně by to znamenalo, že ačkoli tyto osoby mohou fakticky pobývat kdekoli v Unii, formální změna místa pobytu jim je zapovězena. Takový výklad však považuje NSS za absurdní. Odporuje cíli přiznat státním příslušníkům Ukrajiny rozsáhlá oprávnění k volbě místa, kde budou chtít po dobu trvání dočasné ochrany pobývat. Pokud tedy držitelé dočasné ochrany mohou pobývat na území celé Unie, musí jim být umožněno tento faktický stav legalizovat, a to v členském státě, který si zvolí. Pokud si takto zvolí Českou republiku, musím jim zde být vydáno povolení k pobytu.“*
60. Nejvyšší správní soud dále poukázal na rozsudek C-753/23: *„Soudní dvůr dospěl k závěru, že žádost o povolení k pobytu nelze odmítnout jako nepřijatelnou jen z důvodu, že osoba dříve požádala o pobytové povolení v jiném členském státě, ale dosud jej nezískala; druhý členský stát proto musí zkoumat důvodnost žádosti, která mu byla předložena ... Ačkoli tedy lze mít pobytové oprávnění pouze v jednom členském státě, samotné podání žádosti nezakládá překážku litispendence, jak ji v podstatě předvídal § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 65/2022 Sb. Nicméně pokud*

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

byla s podobnou argumentací Soudním dvorem již de facto vyslovena neslučitelnost „litispendenční“ nepřijatelnosti žádosti o poskytnutí dočasné ochrany dle písm. c) ustanovení § 5 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb., jen obtížně je možné dovodit jiný závěr pro písm. d).“.

61. Nejvyšší správní soud dále citoval z bodu 30 rozsudku C-753/23, ve kterém Soudní dvůr EU uvedl, že „orgány členského státu jsou však oprávněny v rámci zkoumání této žádosti ověřit, zda osoby žádající o povolení k pobytu uvedené v čl. 8 odst. 1 směrnice 2001/55 spadají do kategorií osob uvedených v článku 2 prováděcího rozhodnutí 2022/382 a požívají dočasné ochrany a zda již nezískaly povolení k pobytu v jiném členském státě.“. Citovaný dovětek Nejvyšší správní soud vyložil tak, že „by práva z dočasné ochrany neměla být současně poskytována ve více členských státech. S ohledem na vše další v rozsudku uvedené však tato část věty rozhodně sama o sobě nevylučuje možnost držitele dočasné ochrany přesunout se z jednoho členského státu do členského státu jiného.“.
62. NSS odkázal rovněž na právně nezávazné („soft-law“) dokumenty Komise: „Nemožnost odmítnout žádost o povolení k pobytu osobě spadající do působnosti směrnice toliko z důvodu, že tato osoba již byla dříve registrována v jiném členském státě, Komise potvrdila v dokumentu s odpověďmi na často kladené otázky ke směrnici o dočasné ochraně. Uvedla, že v případě přesunutí do jiného členského státu musí tento druhý stát žadateli poskytnout všechna práva plynoucí z dočasné ochrany, včetně vydání pobytového oprávnění (str. 3–4, dostupné online na internetových stránkách Komise). Řešení této situace s ohledem na možnost čerpat práva plynoucí z dočasné ochrany jen v jednom členském státě Komise dále rozvedla ve sdělení Operační pokyny k provádění prováděcího rozhodnutí Rady č. 2022/382 (Úř. věst. C 126I), podle něhož „pokud se osoba [požívající dočasné ochrany] následně přesune do jiného členského státu, kde obdrží jiné povolení k pobytu v rámci dočasné ochrany, musí skončit platnost prvního vydaného povolení k pobytu a práva z něj vyplývající musí zaniknout v souladu s čl. 15 odst. 6 a čl. 26 odst. 4 směrnice 2001/55/ES“ (str. 9).“.
63. Nejvyšší správní soud uzavřel, že „z unijního práva plyne právo státních příslušníků Ukrajiny, kteří jsou držiteli dočasné ochrany na základě Rozhodnutí Rady č. 2022/382, na přemístění se do jiného členského státu. Tento členský stát jim musí v souladu s čl. 8 směrnice vydat povolení k pobytu. Právní úprava nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu podle § 5 odst. 1 písm. c) a písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. tudíž tomuto právu odporuje. Nelze ji proto aplikovat.“.
64. Nejvyšší správní soud pod bodem 78 shrnul, že v budoucnu může při posuzování žádostí o poskytnutí dočasné ochrany dojít k několika situacím:
 1. Žádost o dočasnou ochranu v České republice bude podána, aniž by osoba předtím požádala o pobytové oprávnění v jiném členském státě. Pokud tato osoba bude spadat pod čl. 2 Rozhodnutí Rady č. 2022/382, bude namíste dočasnou ochranu poskytnout a za tím účelem vydat povolení k pobytu.
 2. Žádost o dočasnou ochranu v České republice bude podána poté, co osoba podala žádost v jiném členském státě, avšak pobytové oprávnění v něm ještě neobdržela. V takovém případě nelze uplatnit institut nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 65/2022 Sb. pro jeho neslučitelnost s právem EU. Žádost tudíž bude nutné věcně projednat a v případě splnění podmínek pobytové oprávnění vydat.
 3. Žádost o dočasnou ochranu v České republice bude podána poté, co osoba již v minulosti obdržela pobytové oprávnění v jiném členském státě, avšak tímto oprávněním k okamžiku podání žádosti prokazatelně již nedisponuje (např. z důvodu, že bylo na žádost žadatele zrušeno). V takovém případě nelze uplatnit institut nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d)

zákona č. 65/2022 Sb. pro jeho neslučitelnost s právem EU. Žádost tudíž bude nutné věcně projednat a v případě splnění podmínek pobytové oprávnění vydat.

4. Žádost o dočasnou ochranu v České republice bude podána poté, co osoba obdržela pobytové oprávnění v jiném členském státě a toto pobytové oprávnění je stále platné a trvá. Ani v takovém případě nelze uplatnit institut nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. pro jeho neslučitelnost s právem EU. Žádost tudíž bude nutné věcně projednat. Stěžovatel žadatele poučí o nemožnosti čerpání práv plynoucích z dočasné ochrany ve více členských státech současně. Pokud bude žadatel na své žádosti dále trvat s tím, že chce tato práva nově čerpat výlučně v České republice, stěžovatel ověří, zda vydáním povolení k pobytu na území České republiky dojde podle práva dotčeného hostitelského státu automaticky k zániku předchozího pobytového oprávnění. V případě kladného zjištění stěžovatel vydá držiteli dočasné ochrany oprávnění k pobytu. Naopak v případě negativního zjištění, resp. pokud se nepodaří relevantní právní úpravu v hostitelském členském státě vůbec zjistit, vyzve stěžovatel žadatele, aby sám v přiměřené lhůtě učinil kroky k ukončení pobytového oprávnění v hostitelském členském státě. K tomu mu poskytne součinnost.

a. Jestliže žadatel učiní kroky k ukončení pobytového oprávnění v jiném členském státě a tuto skutečnost ve stanovené lhůtě doloží (například kopií aktu učiněného vůči orgánům původního hostitelského státu), stěžovatel žádosti vyhoví a vydá oprávnění k pobytu.

b. Stěžovatel žádosti vyhoví a vydá oprávnění k pobytu rovněž v situaci, kdy žadatel stěžovateli doloží, že učinil nezbytné kroky k ukončení pobytového oprávnění v hostitelském členském státě, avšak k jeho zániku dosud nedošlo z důvodu nečinnosti na straně orgánů tohoto členského státu. O této skutečnosti stěžovatel sám uvědomí orgány původního hostitelského státu a nebytné údaje vloží do informačního systému TPD.

c. Pokud žadatel v přiměřené lhůtě nedoloží, že učinil kroky směřující k ukončení pobytového oprávnění v původním hostitelském členském státě, stěžovatel žádost o poskytnutí dočasné ochrany zamítne.“

65. V nyní projednávané věci je nesporné, že žalobkyně v minulosti obdržela pobytové oprávnění v jiném členském státě EU. Ve své žalobě však žalobkyně tvrdí, že její zákonní zástupci požádali o zrušení registrace k dočasné ochraně portugalské správní orgány. Není tak zcela zřejmé, zda se v daném případě jedná o situaci, kterou Nejvyšší správní soud označil jako třetí, nebo čtvrtou z možných variant. Nejvyšší správní soud nicméně vyslovil zcela jednoznačně, že v obou těchto případech nelze uplatnit institut nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 pro jeho neslučitelnost s právem EU a žádost je nutné věcně projednat. Městský soud se s argumentací Nejvyššího správního soudu uvedenou v odůvodnění shora citovaného rozsudku plně ztotožňuje. Nevyhnutelně tak musel dojít k závěru, že vrácením žádosti o poskytnutí dočasné ochrany z důvodu její nepřijatelnosti žalovaný nezákonně zasáhl do práv žalobkyně.

66. Žalovaný tak bude povinen žádost žalobkyně přijmout a zabývat se jí. Zejména bude muset ověřit, zda dočasná ochrana udělená žalobkyni v Portugalsku stále trvá, pokud ano, zda je tomu tak proto, že žalobkyně v rozporu se svým tvrzením prozatím neučinila kroky k ukončení pobytového oprávnění, či z důvodu nečinnosti na straně portugalských orgánů. V závislosti na zjištěních žalovaného bude třeba dále postupovat způsobem, který předestřel Nejvyšší správní soud ve shora citovaném rozsudku.

67. K argumentaci institutem zneužití práva, kterou uplatňuje žalovaný i v nyní projednávané věci, soud odkazuje na bod 80 rozsudku č. j. 1 Azs 174/2024-42, kde Nejvyšší správní soud uvedl, že pokud by měl žalovaný „v individuálním případě vážné důvody domnívat se, že osoba

žádající o poskytnutí dočasné ochrany v České republice tak činí výhradně za účelem jiným, než je skutečný úmysl vedoucí k přesídlení na území ČR, např. s ohledem na opakované přemísťování se po Unii bez jakéhokoli relevantního (rodinného, pracovního, zdravotního apod.) důvodu, může prokázat zneužití práva v daném konkrétním případě. Svůj závěr v tomto směru však musí náležitým způsobem odůvodnit a především dokázat (k tomu blíže např. rozsudek NSS ze dne 24. 1. 2025, č. j. 5 Azs 190/2024-20).“ Tvrzení žalovaného, že (v rozhodné době) nezletilá žalobkyně zneužívá institut dočasné ochrany, když chce získat pobytové oprávnění v zemi, kde má příbuznou, namísto v zemi, kde, jak tvrdí, nikoho nezná, je podle názoru soudu nepatřičné.

68. Soud uzavírá, že s ohledem na výše uvedené pod výrokem I. deklaroval, že zásah žalovaného byl nezákonným podle § 87 odst. 2 s. ř. s.
69. Na výrok I. navazuje výrok II. tohoto rozsudku, podle něhož je žalovaný povinen obnovit stav před přijetím žádosti žalobkyně o poskytnutí dočasné ochrany. Přitom bude postupovat v mantinelech shora vymezených.
70. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
71. Ve věci měla plný úspěch žalobkyně, která však byla ze zákona osvobozena od placení soudního poplatku a zároveň nebyla zastoupena advokátem, a tak jí soud nemohl přiznat ani náhradu nákladů na zastoupení advokátem podle vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif). Jiné účelně vynaložené náklady žalobkyně nedoložila ani netvrdila. Žalobkyni tak nevznikly náklady řízení, jejichž náhradu by soud mohl žalovanému uložit, a proto soud pod výrokem III. vyslovil, že žalobkyni se náhrada nákladů nepřiznává.
72. Žalovaný v řízení úspěch neměl, proto soud pod výrokem IV. vyslovil, že nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost (mimořádný opravný prostředek) ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

právnícké vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.
usnesením odmítne.

Praha 6. května 2025

JUDr. Ludmila Sandnerová v. r.
předsedkyně senátu